

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۱ مهر ماه ۱۳۱۰ * (۲۱ جادی الاولی ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

۱ (تصویب صورت مجلس)	۵ (تقدیم دو فقره لایحه از طرف معاون وزارت مالیه)
۲ (شور و تصویب لایحه اعتبار دفع امراض ساریه)	۶ (تصویب لایحه اعتبار مخارج هیئت تقنینیه)
۳ (تقدیم دو فقره لایحه از طرف وزارت عدلیه)	۷ (موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
۴ (شور و تصویب اجازه انتقال سرمایه های خارجی و تبدیل آن بماشین آلات)	

مجلس يك ساعت و ربع قبل از ظهر بريايت آقای دادگر تشكيل گردید

صورت مجلس سه شنبه ششم مهر ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

(۱ - تصویب صورت مجلس)

در آن جلسه بعضی مسائل دیگر در دستور بود که تاخیر آن ها جایز نبود باین جهت در آن جلسه مطرح نشد. بنابر این حالا استدعا میکنم با قید فوریت آن لایحه بانزده هزار تومان اعتبار که برای کمک بصحیه و دفع امراض ساریه است مطرح شود تصویب بفرمائید.

[۲ - شور و تصویب لایحه اعتبار دفع امراض ساریه]

وزیر داخله (آقای منصور) - یکی از لواجیحی که در جلسه گذشته تقدیم کردم و با قید فوریت بود راجع بود بتقاضای اعتبار برای دفع امراض ساریه ولی چون رئیس - اشکالی نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه قرائت می شود:

ساحت محترم مجلس شورای ملی :

* * * این مذاکرات مشروح چهل و هفتمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

دایرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه - آقایان : تیمورتاش ناصری - افشار - امیر اعلم - اورنگ - آشتیانی - طباطبائی و کلبلی - رهبری - بختیار - اسدی - فرشی - معنم سنگ - عدل دکتر سنگ - حبیبی - فتوحی - حیدری - آصف - رهنما - دیا - بیات ماگو - ملک آرائی - مؤدومی - آقا زاده سبزواری - اقبال غائبین بی اجازه - آقایان : مولوی - فروزی - امیر ابراهیمی - عراقی - اسکندری - میرزا صادقخان اکبر - اعظم زنگنه - حاجی تقی وهاب زاده - چاپچی - میرزا محمد خان وکیل - بروجردی - حاج علی اکبر امین - آقا رضا مهدوی نواب یزدی - انسر - اسمعیل خان فشفائی - حاج غلامحسین ملک .

دیر آمدگان با اجازه - آقایان : اسفندیاری - احتشام زاده

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان - حاج میرزا حبیب الله امین - بوشهری - ارکانی - شریعت زاده

چون اعتباری که در موقع تنظیم بودجه مملکتی ضمن بودجه صحبه کل برای جلوگیری از امراض ساریه پیش بینی شده بود برای دفع امراض مذکور در سرحدات جنوبی و جنوب غربی کافی نیست لذا ماده واحده ذیل را بقید فوریت پیشنهاد و تمنای تصویب آنرا دارد:

ماده واحده - مبلغ پانزده هزار تومان از مبلغ يك صدهزار تومانی که ضمن بودجه مملکتی برای دفع ملخ تصویب شده بود برای مصارف مربوطه بجلوگیری از امراض ساریه اختصاص داده میشود.

رئیس - فوریت مطرح است. آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - موافقم

رئیس - مخالفی نیست؟ (گفتند - خیر) موافقین با فوریت قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده مطرح است. آقای احتشام زاده

احتشام زاده - البته بنده با اساس موضوع مخالفتی ندارم ولی میخواستم از آقای وزیر داخله این موضوع را توضیح بخواهم که برای جلوگیری از امراضی که اخیراً از طرف جنوب و در اغلب نقاط جنوب و جنوب غرب ایران پیدا شده است چه مقدار خرج شده و برای این کار چه مبلغ دیگری اعتبار لازم دارند که عجله مبلغ ۱۵ هزار تومان از اعتبار دفع ملخ را میخواهند برای تکمیل اعتباری که در ضمن بودجه مملکتی داشته اند بگیرند؟ ضمناً چون مسئله امراض ساریه با سوابقی که ما در مملکت مان داریم از طرز مزبور و سرایت و طرز جلوگیری حقیقه در این دفعه اخیر که مرض سرایت کرد بسرحدات ایران و خطر امراض داخله مملکت را تهدید میکرد حقیقه نتیجه اقدامات سریع و جدی مأمورین مربوطه اداره صحبه با توجهی که وزارت داخله بامر صحبه دارد کاملاً جلوگیری شد. مخصوصاً خود آقای وزیر داخله که شخصاً جدیت و توجه کامل داشتند برای جلوگیری از این مرض بنده در این موقع لازم دانستم از نظر تقدیر عملیاتی که

شده است اظهار قدر دانی کنم و حقیقه این طرز عمل شایسته و متناسب با عصر حاضر است که در هر موردی نسبت بکلیه کارهای مملکت اقدامات سریعی میشود و حقیقه در این مورد هم مأمورین صحبه نهایت جدیت را کرده اند و جای همه نوع شکر گذاری و قدر دانی است که اهالی مملکت را از امراض مهم و خطرناکی که ممکن بود اسباب زحمت ما بشود نجات دادند این بود که بنده از نظر تقدیر و قدر دانی خواستم این قسمت را در ضمن توضیحی که راجع بمصرف اعتبار میخواستم بعرض برسانم.

وزیر داخله - با تشکر از حسن ظنی که نماینده محترم فرمودند عرض میکنم اصولاً اعتباری که برای دفع امراض ساریه در بودجه صحبه منظور بود در حدود بیست هزار تومان بود که البته کم بود و اصولاً امسال در دو نوبت ما مواجه شدیم با حمله مرض و با یکی در کرمان و رفسنجان که خوشبختانه با موفقیت رفع شد و یکی هم در مملکت مجاور که امیدواریم آهم بزودی رفع شود یعنی مملکت ما سرایت نکرد و جلوگیری شد و از آن مملکت هم امیدواریم بزودی رفع شود و اینهم که از اعتبار دفع ملخ تقاضا شده برای این بود که آن اعتبار موجودی بود و مورد خرج فوری نداشت و نظر هم این بود که تحمیل جدیدی هم بر بودجه نشود و چون احتیاج داشتیم ۱۵ هزار تومان منظور کردیم و بعد ها اگر احتیاجی پیدا شود برای دفع ملخ آن را در ثانی فکر خواهیم کرد و این ۱۵ هزار تومان يك وجهی است البته قلیل است ولی امیدواریم چون اقداماتی که شده است به نتیجه خوب رسیده است و امیدواریم بیش از این هم احتیاجی نداشته باشیم

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - موافقم. مخالفی ندارد.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر ملک زاده قرائت میشود: پیشنهاد می کنم جمله ذیل بماده اضافه شود. مخصوصاً برای جلوگیری از شیوع مرض سل

ملک زاده - سواحل و بنادر خلیج فارس از نقطه نظر صحی بین المللی مهمترین قسمت را تشکیل میدهد و بدرجه این ناحیه در صحت عمومی دنیا اهمیت داشته

است که با کمال تأسف در دوره ضعف و بدبختی ایران سواحل ما از نقطه نظر صحی بین المللی در دست اجانب بوده است و بتوسط مأمورین صحی اجانب قرائت نطینه های ما اداره می شد و حقیقه باید تشکر کرد که یکی از بزرگترین اقدامی که در استقلال مملکت شده است عمل صحیحی است که در این سنوات اخیر راجع به سواحل ما بعمل آمده است و امروز يك سد سیدی در سواحل ما بدست مأمورین دولتی ایران و اطباء لایق ایرانی کشیده شده است و شعبه صحی مجمع بین المللی که ناظر امور صحی بین المللی تمام دنیاست امروز تصدیق میکند موفقیت دولت ایران را در این موضوع (صحیح است) و البته هر چه اقدام برای تحکیم مبانی صحی سرحدات بشود بعقیده بنده خیلی بموقع است و البته بیش از آنچه که وزیر محترم داخله درخواست کرده اند مقتضی است که از طرف مجلس و دولت مساعدت بشود قسمتی را که بنده در اینجا خواستم استناد بکنم و پیشنهاد کردم راجع بود بیک قسمتی از اراضی داخلی مملکت بنده همیشه دو قسمت و دو نکته مهم منظورم بوده است که در هر موقع که وقت پیدا کرده ام توجه و نظر دولت و مقامات مربوطه را از نقطه نظر صحی عمومی و مملکتی جلب کرده ام و استدعا کرده ام و گاهی هم توجه دولت را جلب کرده و استرحام کرده ام یکی راجع بمدرسه طب بوده است و توسعه آن مدرسه یکی هم راجع بمرض سل راجع بمدرسه طب خوشبختانه بنده دیروز شنیدم که از طرف اعلیحضرت همایونی امر شده است بوزارت معارف که سالی پنجاه هزار تومان بر بودجه مدرسه طب بیفزایند که مدرسه طب موفق بداشتن يك جای مخصوص مطابق اصول امروزی دنیا و لابوراتورها و بالاخره لوازم و ابنیه که ملازمه بایک مدرسه طبی که مظهر صحبه مملکت باشد بشود و بتواند اطباء لایقی برای مملکت ایران تهیه کند هیچ جای شبهه نیست که بنده خیلی کوچکتر و حقیرتر از آن هستم که در این جا از این مراسم اعلیحضرت همایونی تشکر کنم بعقیده بنده صحت

رئیس - آقای امیر اعلم.
دکتر امیر اعلم - فرمایشات آقای دکتر ملک زاده راجع بترقیات صحبه و تشکرانی که همه ما باید بکنیم

از دولت شاهنشاهی مخصوصاً در این سنوات اخیر که واقعاً دولت خودش امور صحی را بدست گرفته و دارد اداره و اصلاح می کند اینها همه البته صحیح است و راجع بمدرسه طبی هم که فرمودند البته فرمایشات آقایان تصدیق می کنم و هر قدر مدرسه طبی ما پیش برود و ما پیش برویم امور صحی را با کمال خوبی می توانیم از پیش ببریم ولی حالا یکی از اشکالات عمده ما این است که بقدر کفایت طبای عالم و دانا با امور صحی و حفظ الصحه بقدری که کفایت باشد برای مملکت نداریم و لازم است که مدرسه طبی ما پیش برود و امیدواریم در سایه اعلیحضرت همایونی و اقدامات دولت شاهنشاهی این موفقیت هم برای ما حاصل بشود. اما فرمایشات اخیر ایشان که راجع بیانزده هزار تومان بود که فرمودند از این جا بگیریم و برای مسلولین صرف کنیم متأسفانه بنده نمیتوانم این را تصدیق کنم تازه این بیانزده هزار تومان را اگر برای جلوگیری از امراض ساریه که در سرحدات ما هست و باید سعی کنیم پیش نیاید و تا بحال هم در کمال خوبی جلوگیری شده است باز هم کم می آید. در اوائل امر اغلب خود بنده هم حقیقه این را مشکل میدانستم و اغلب هم اظهار می کردم که چطور میشود در يك سرحدات بسیار طوبولی بشود جلوگیری کرد از سرایت و بروز مرض و مملکت را حفظ کرد. حالا خوشبختانه می بینم که این موفقیت از برای ما بطور کمال حاصل شده است. اما راجع بمبلغ و اعتبار. خود بنده تجربه دارم و میدانم این کارها محتاج بیک مخارج فوق العاده است و بنده این مبلغ را هم کم می دانستم ولی البته آقای وزیر محترم داخله اطلاعات شان بیشتر است اما اگر نماینده محترم آقای دکتر میخواهند از این بیانزده هزار تومان پیشنهاد کنند برای مرض سل هم خرج بشود هیچ نه این جا موفقیت حاصل میکنیم نه جلوگیری از مرض و با میشود. البته مرض سل همانطوری است که فرمودید و متأسفانه با وجود این آب و هوای مملکت ما با این آفتابی که ما داریم که حقیقه کشنده میکرب است معذک به واسطه نبودن وسائل صحی و عدم مراعات حفظ الصحه دارد این

مرض زیاد میشود. بنده در موقعی که از اروپا مراجعت کردم بایران مرضای خودم را که میدیدم در میان شان انقدر هامسلول نمی دیدم ولی حالا يك قدری زیاد تر شده است. خصوص آن وقتی که در مشهد بودم که خراسان خیلی زیاد بود ولی آن جا حالا خوشبختانه دارد کم میشود چون آن سبابات هائی که کوچه ها را پوشانده بود و تاریک می کرد فضا را میکرب مرض سل يك کانونی در آن تاریکی برای خودش تشکیل داده بود حالا آنها را دارند برمی دارند و کم آفتاب میرسد آنجا ها و این میکرب ها را از بین میبرد و امیدواری است که این مرض تقلیل یابد و البته مقصود ایشان هم این بود که يك تذکری داده باشند نه اینکه خواسته باشند واقعاً این بیانزده هزار تومان برای مرض سل داده شود فقط خواستند تذکری بدهند در این باب که دولت وصحبه يك پیشنهادی در صورت لزوم بکنند ولی راجع بمرض سل و مالاریا و سایر این قبیل امراض بنده يك عقیده دیگری دارم و آن اینست که همه را نباید از دولت خواست در هیچ جای دنیا تمام این مسائل را خود دولت نمیکند بودجه دولت کافی نیست این را باید بهمت اهالی و همت افراد و اگذار کرد باید مردم جدیت کنند و مرضخانه های مخصوصی برای مسلولین بدارالعبزه ها بسازند و همت کنند. امور خیریه را باید خود ملت پیشقدم باشد و شرکت کند در این اقدامات مفیده و الا اگر ما بخواهیم ساناتور بوم بسازیم از برای سل اطفال و بزرگها و برای جلوگیری از سرایت این مرض که مخصوصاً در بعضی جاها خیلی زیاد تر است (البته در بعضی شهرها هم کم است) اینها البته محتاج بیک مخارج فوق العاده است و اگر دولت تمام بودجه صحیه اش را هم خرج بکند باز گمان نمیکند تکافو بکند بلکه باید عموم افراد مخصوصاً آقایان اطباء خطرات این مرض را خاطر نشان مردم کنند مثلاً فرض کنید یکی از چیز هائیکه موجب سرایت این مرض است مسئله گرسی و لحاف گرسی است مثلاً هر کس می آید در آن زیر مینشینند و آن لحاف را تا روی دهانش میکشد و ممکن است آب

دهان آن مریض مسلول و میکرویش در آن لحاف گرسی مانده باشد که از اول زمستان تا آخر زمستان می ماند و هر کسی هم می آید آنرا استعمال میکند و ممکن است او را مبتلا کند از این قبیل چیزها خیلی است آنها را هم باید شرح بدهند در کتابچه ها و در روزنامه ها بنویسند و مردم را آشنا کنند علاوه بر همه اینها مسئله تعاون علی البر و التقوی که سر لوحه شیرخوردسرخ است باید تذکر بدهند و دولت هم کمک بکند اطباء هم تذکر بدهند تا کم کم از این مرض مهلك جلوگیری کنیم همینطور سایر امراض در خانمه عراض هم عرض میکنم که مقصود آقای دکتر ملک زاده فقط تذکر است نه این است که از این بیانزده هزار تومان که پیشنهاد شده است چیزی کسر شود و خرج جلوگیری از مرض سل شود جمعی از نمایندگان - کافی است

رئیس - استرداد میکنید یا رأی میگیریم (دکتر ملک زاده - مسترد میدانم) يك پیشنهادی هم از طرف آقای دیبا رسیده است قرائت میشود

پیشنهاد آقای طباطبائی دیبا

پیشنهاد مینمایم بعد از ماده واحده بعد از جمله بودجه مملکتی نوشته شود هذمه السنه ۱۳۱۰

رئیس - بفرمائید

طباطبائی دیبا - چون در ماده واحده نوشته شده است بودجه مملکتی و معلوم نیست کدام سال را مقصودشان بوده است این است که بنده این پیشنهاد کردم.

وزیر داخله - بنده موافقم

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده با افزایش جمله

پیشنهادی آقای دیبا موافقین ورقه سفید خواهند داد (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۷۲ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حضار در موقع اعلام رأی ۷۶ با کثرت هفتاد و دو رأی تصویب شد *

۳ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف وزارت عدلیه

رئیس - آقای رئیس تجارت

رئیس کل تجارت (آقای باسانی) - دو فقره لایحه است که از طرف آقای وزیر عدلیه تقدیم میکنم یکی راجع است به حق الثبت شرکتهای بیمه و یکی هم راجع است بساختن اسلحه ناربه و ورود آن بمملکت و خروج آن و مقرراتی راجع بحمل و نقل اسلحه ناربه است که بایستی تحت نظارت دولت و امنیه و نظمیه قرار گیرد و استدعا کرده اند از مقام ریاست که رجوع کنند بکمیسین عدلیه. استدعائی هم که خود بنده داشتم این بود که آقایان اگر موافقت بفرمایند راپورت کمیسین اقتصاد ملی راجع ورود ماشین آلات در مقابل انتقال سرمایه خارجی مطرح شود

۴ - شور و تصویب لایحه ورود ماشین آلات

رئیس - خبر کمیسین اقتصاد ملی راجع بانتقال سرمایه خارجی قرائت میشود

خبر کمیسین

کمیسین اقتصاد ملی با حضور آقای باسانی رئیس کل اداره تجارت لایحه نمره ۴۴۸۱ دولت را راجع به ورود ماشین آلات تحت شور و مذاقه قرار داده و در نتیجه با اصلاحاتی تصویب شده اینک خبر آنرا تقدیم میدارد

- اسامی رأی دهندگان - آقایان: حاج حسین آقای مهدوی - دکتر ملک زاده - دکتر طاهری - ابوالحسن خان بیرنیا میرسد محمد محیط - دهستانی - باستانی - میرزا یانس - مقدم - محمد تقی خان اسعد - میرسد احمد بهبهانی - احتشام زاده - دکتر عطا الله خان سیمی - خواجهوی - طالشخان - محمد ناصر خان قشقائی - اسمعیل خان قشقائی - ناصری - معبودی خراسانی - میرزا احمدخان صفاری - موقر - مصدق جهانشاهی - مسعودنابئی - امیر دولتشاهی - یونس آقا وهاب زاده - حسینقلی خان نواب - امیر عامری دکتر احتشام - ملک مدنی - دکتر ضیائی - مفتی - دبستانی کرمانی - دادور - حکمت - حاجی میرزا حسن خان اسفندیاری - منتضدی حاج میرزا حسین خان فاطمی - ادینه جان یارعلی - دکتر شیخ - میرزا اسدالله ققیه - دکتر لقمان - فرشی - مخبر فرهند - فهیمی - امیر تیمور - کفائی - سهرابی - مجد ضیائی - سهرابخان ساکنیان - کیخسرو شاهرخ - شریفی - حسنعلی میرزا دولتشاهی - دکتر امیراعلم - روحی - بیات - بوشهری - هنک زاده آملی - هنراز - طباطبائی دیبا - اعتبار - رهنما - فاطمی - کازرونی - میرزا محمدعلیخان تربیت - دربانی - امیر حسینخان بختیاری - ارکانی - طهرانی - قرا گوزلو - حاج محمد رضا بهبهانی - طهرانی - مؤید احمدی

ماده اول - اداره کل تجارت میتواند با اجازه مخصوص دولت به اشخاصی که تقاضا دارند سرمایه را که در خارجه دارند بصورت ماشین آلات و ما یحتاج ماشین های مذکوره که برای بهبودی صادرات مفید است و یا برای رفع احتیاج از محصولات و مصنوعات خارجی مؤثر است و مشمول قسمت (ه) ماده ۴ متمم قانون انحصار تجارت خارجی نمیشود باین انتقال دهند در مقابل تعهد صدوریکه مدت انجام آن از تاریخ ورود اجناس مزبوره به گمرک خانه ایران در هر مورد بنظر دولت تشخیص داده میشود جواز ورود آن اجناس را بدهد

ماده دوم - دادن جواز ورود ماشین آلات برای کارخانجات مهمه علاوه بر رعایت مقررات متمم قانون انحصار تجارت خارجی و ماده اول این قانون مشروط بر این است که درخواست کنندده در درخواست خود محل نصب کارخانه را که باید با موافقت نظر دولت انتخاب شود معلوم نماید.

رئیس - بقرینت این لایحه رأی داده شد مذاکره در کلیات است مخالفی ندارد؟
بعضی از نمایندگان - خیر
رئیس - رأی میگیریم بورد در شور موادموافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول مطرح است. آقای دشتی
دشتی - بنده میخواستم از آقای رئیس تجارت بیرسم که در صورتیکه سرمایه در خارج بوده است و ماشینی را هم که وارد میکنند برای رفع احتیاجات مملکت است دیگر تعهد صدور چه لزومی دارد؟ برای اینکه واردات از این نقطه نظر باید با صادرات تعادل پیدا کنند و موازنه اش درست شود که پول از مملکت خارج نشود ولی وقتی که سرمایه در خارجه باشد تعهد صدور چه لزومی دارد؟ بعقیده بنده هیچ لزومی ندارد غیر از اینکه خود این يك اشکالی میشود و کار مشکل میشود.

رئیس کل تجارت (باسائی) - در قانون متمم قانون انحصار تجارت خارجی این قسمت پیش بینی شده است که دولت میتواند چه ماشین آلاتی که برای رفع احتیاج از محصولات و مصنوعات خارجی است و چه انهایی که برای ترقی مصنوعات داخلی است معاف نماید این است که در این جا هم قید شده است که مشمول نیست یعنی اهمیتش بدرجه نیست که دولت معاف کند بلکه گفته شده است که تعهدی گرفته میشود والبته قید شده که نظر به تناسب اهمیت ماشین آلات است وقتی که برای تهیه محصول لازم دارد دولت معین میکند یکماه یکسال کمتر بیشتر و بعقیده بنده اشکالی ندارد اما این که فرمودید از نقطه نظر صادر و خارج اثری ندارد یعنی از جهة معافی هائی که دولت داده است عرض کنم که مبیایست يك محلی باشد که حسابش را بر کنند و بهترین طریقه این است که همین طور هم آقایان تصویب فرمایند که تعهدی گرفته شود و البته در آن قسمتهائی که خیلی مفید است و دولت لازم میداند معاف کند استثنائاً معاف میکند

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - بنده در اصل موضوع عرضی نداشتم در طرزتحریر این لایحه عرض داشتم این جانوشته است ماده اول و مواد دیگر هم ندارد بعقیده بنده اگر ماده واحده بود شور در مواد هم لازم نبود.

رئیس - این را بنده متذکر بودم يك جمله (ماده دوم) در سطر چهارم (بطوریکه از یائین بیالا شماره کنید) افتاده است در ماده است در قرائت اگر رعایت میفرمودید این اشکال رفع میشد. (ارباب کیخسرو - در این جا که نیست) انجا نیست ولی ملاحظه فرمائید در قرائت میرساند آقای دیبا

طباطبائی دیبا - بنده هم همین عرض را داشتم که آقای ارباب فرمودند و اصلاح شد.

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - عرض میشود این لایحه از برای

ارفاق نسبت باشخاصی است که سرمایه در خارج دارند و میخواهند بصورت ماشین آلات بمملکت بیاورند والبته خیلی لایحه مفیدی است ولی يك قسمتی را همینطور که فرمودند در قانون متمم قانون انحصار تجارت پیش بینی کرده است که اگر ماشین هائی باشد که برای رفع احتیاج مملکت باشد معاف قرار داده است ولی این جا نوع همین را تمهد برایش قائل میشوند یعنی باید بر حسب مدنی که دولت صلاح میداند تمهد بکند که يك چیزی صادر کند بنظر بنده اگر چنانچه ماشینهائی باشد که برای رفع احتیاج از محصولات خارجی مؤثر باشد همانطور که مشمول آن قانون هست باقی باشد مفید تر است و بیشتر کمک میکند بان کسیکه بخواهد ماشین بیاورد بمملکت برای رفع احتیاج مملکت از واردات و اینکه نوشته شده است ماشینی باشد که برای رفع احتیاج مملکت از محصولات و مصنوعات خارجی مؤثر باشد این مشمول قسمت (ه) از ماده چهار می باشد این را هم بنده خواستم بیرسم که چرا چطور میشود که مشمول آن نباشد اگر چیزی باشد که برای رفع احتیاج از محصولات و مصنوعات خارجی مؤثر باشد که این عین همان قسمت (ه) از ماده چهار است. و قسمت (ه) ماده چهار هم که معاف است این است که خواستم توضیح بدهند که مقصود از این چیست!

طهرانچی (مخبر کمیسیون اقتصاد ملی) - عرض میشود قسمت (ه) اولاً برای آن قسمت منحصرأ نیست زیرا آنجا فقط ماشین آلاتی که از برای محصولات و مصنوعات است معاف میکند و این جا راجع بقسمت ماشین آلاتی است که برای خوبی و مرغوبی صادرات وارد میشود و همانطور که آقای رئیس محترم تجارت فرمودند البته این الا هم و فلا هم است و دولت هم در قانون معین کرده است که چه قسمت هائی از صادرات معاف میباشد دولت البته آنهائی را که لازم میداند از صادرات معاف باشد آنها را معاف خواهد کرد و آنهائی را که لازم نمیدانند این قدر مهم

نیست که از صادرات معاف باشد از آنها تعهد میگیرد ولی در هر صورت باز يك وارداتی بمملکت می آید و بدون مالیات هم نخواهد بود اگر ماشین آلاتی باشد که مهم باشد معاف خواهد بود و اگر اینقدرها مهم نباشد آن را هم برای یکمدت معینی که تحمیلی بر او نشده باشد و تضییعی هم نباشد اجازه خواهد داد.

دکتر طاهری - مثالش را بزنید

رئیس کل تجارت - همینطوری که مخبر محترم توضیح دادند در قانون نوشته است ماشین هائی که برای رفع حوائج مهمه مملکتی از خارج میاید البته دولت نظر میگیرد به این کلمه مهمه ماشین هائی که دارای اهمیت مخصوص است مثلاً کارخانه ریسمان بافی در یزد می خواهد کار کند البته این از مالیات صدور باید معاف باشد یا ماشینهائی که برای میوه خشک کتی است اینهارا از محل صدی هشتاد الحصار که صادراتشان با خود دولت است حساب میکند و از این راه از الزام صدور معافشان میکند ولی فرضاً فلان شخص از خارجه میخواهد تقاضا کند که قالب برای سمنت سازی آجرهای سمنتی بسازد این البته این قدر مهم نیست که دولت اینرا از تعهد صدور معاف کند یا مثل ماشینهائی فلاحتی است يك کسی نلبه میخواهد بیاورد که زراعت بکند این را دولت اصلاً معاف نمیکند یا چیز هائی که بایستی با کمک و مساعدت و تشویق دولت بعد وارد شود البته اینها را دولت میکند. اگر کسی بخواهد کارخانه صابون بزی وارد کند کارخانه چرم سازی پارچه بافی انواع واقسام کوچک و بزرگ وارد کند اینها البته معاف است ولی برای کارخانه چراغ برق معاف نیست چیز هائی که راجح بوده است در این مملکت البته آنها معاف نیست در هر حال فرق است بین آن چیزهائی که حقیقاً رفع حوائج مهمه را میکند و آنهائی که نمیکند و البته در موردش دولت تشخیص میدهد که کدام اهمیت دارد و کدام ندارد.

جمعی از نمایندگان - کافی است

رئیس - آقایانی که با ماده اول موافقت دارند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

ماده دوم - دادن جواز ورود ماشین آلات برای کارخانجات مهمه علاوه بر رعایت مقررات متمم قانون انحصار تجارت خارجی و ماده اول این قانون مشروط بر این است که در خواست کننده در درخواست خود محل نصب کارخانه را که باید با موافقت نظر دولت انتخاب شود معلوم نماید.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض میکنم البته آقایان خوب متوجه هستند که سابق بر این عقیده مردم بیچاره ایران این بود که اهالی اروپا يك اعتبار غیر قابل زوالی دارند لذا روی این اعتبار هر کسی دارای يك سرمایه بود برای اینکه این سرمایه تا ابد باقی میماند از ایران خارجش نمیکرد و بارویا میفرستاد لیکن چون قدرتش خیلی بیشتر بود ثابت کرد که اینطور نیست مردم در اشتباهند مردم هم بخوبی این مطلب را درک کردند همان اشخاصیکه پول های زیادی در اروپا داشتند يك مقدار زیادی که در بعضی نقاط بود از بین رفت پاره دیگری هم که هنوز باقی است هر کس که عاقل است دست و پامیکند که آن سرمایه را بوطن مألوف خودش که مأمون تر از اروپا است وارد کنند بنده میخواستم از آقای رئیس محترم کل تجارت سؤال کنم که شما قانوناً شرعاً چه محظوری می بینید اگر يك کسی که يك سرمایه دارد و میخواهد از خطر بودنش در اروپا نجات دهد و بوطن مألوف خودش بشکل يك مال التجاره مجاز تبدیل کند و واردش کند اجازه بهش بدهند استدعا میکنم که در این باب يك توضیحی بدهند که بنده بدانم چه دلیلی دارد که اگر من سرمایه دارم در خارجه و نمیخواهم این سرمایه ام در خارجه در اروپا تفریط و تلفش کرده باشم شما اصرار میکنید که خیر حتماً باید نبریش.

رئیس کل تجارت - اولاً ماده دوم مطرح بود و این توضیحی که فرمودند تقریباً مربوط بماده اول بود ولی با توضیحی که عرض شد باز عرض میکنم که تشخیص يك اشخاصی که در خارجه سرمایه دارند و میخواهند انتقال بدهند تصدیق بفرمائید که کار آسانی نیست و اگر دولت پیشنهاد میکند و تقاضا میکند از مجلس شورای ملی تصویب يك همچو لایحه را دائر باینکه اجازه ورود ماشین آلات را بدهد با تعهد صدور برای این است که خیلی در این باب محتاج بتحقیقات و کنجکاوی زیاد نشود و چون ورود ماشین آلات يك وجهه مساعدی دارد پیش دولت و مجلس شورای ملی از این جهت در این باب يك سخت گیری هائی نمی شود که قبلاً باید صادر شود یا قبلاً تصدیق صدور ارائه بدهد و بعد وارد کنند این از یک طرف از طرف دیگر شاید يك اشخاصی بخواهند در تحت این عنوان يك سوء استفاده هائی بکنند یعنی سرمایه شان را انتقال بدهند و ماشین وارد کنند و بگویند که این سرمایه در خارج بوده است برای دولت این قدر ممکن نیست و صلاح نیست حقیقه که زیاد تعقیب کند و ببیند که این سرمایه واقعا در خارج بوده است و راست میگوید یا این حرفش اساس ندارد ولی وقتی ما تعهد صدور گرفتیم که بعد صادر بکنند هم مساعدتی بورود ماشین آلات شده است و هم تحقیقی از نقطه نظر این فکر زیاد بعمل نیامده است در هر صورت باید این احتیاط را کرد زیرا ممکن است کسانی بوسایلی سرمایه را انتقال بدهند بعد هم بگویند این سرمایه است که در خارج بوده است و حالا میخواهیم بصورت ماشین آلات در بیاوریم.

رئیس - آقایانیکه با ماده دوم موافقت دارند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد: مذاکرات در کلیات ثانی است اشکالی نیست. مخالفی نیست.

فهیمی - بنده عریضی داشتم.

رئیس - بفرمائید

فهیمی - مقصود از تصویب قانون انحصار تجارت این بود که حتی الامکان سرمایه از داخله مملکت کمتر بخارج برود یا اگر می رود برای استفاده عمومی باشد و منافعی داشته باشد قانون تجارت وضع شد و يك قسمت از امتعه را دولت بخودش انحصار داد و ورودش را منع کرد يك قسمتش را هم جواز ورود داد ولیکن آن رویه سابق یعنی پول بردن بخارج دارد يك صورت دیگری پیدا میکنند که ظاهراً خیلی خوب است ولی در معنی و نتیجه مخالف آن منظور است و آن مسئله کارخانه و ماشین آلات است کارخانه و ماشین آلاتی که ما را از امتعه خارجه مستغنی بکنند و بتواند رقابت بکنند با امتعه خارجه این ماشین ها و کارخانه های خیلی جزئی و ناقص نیست. تمام اشکالات اقتصادی که امروز در عالم هست روی گرانی زندگانی و نداشتن بازار تجارت است زیرا همیشه سعی میکردند در هر مملکتی متاع بهتر و ارزان تر تهیه کنند از هر جا بخواهد باشد چنانچه دولت انگلیس تجارت اقتصادی چندین ساله که دارد روی این اصل است که هیچ وقت در فکر این نیست که با اتباع داخله يك تحمیلی بکنند (باسائی - تازه فهمیده اند غلط است) حالا اینرا بفرمائید غلط خیر بازار خارجشان کم شده است دیگران در مقابل آمده اند ناچار شدند جلوگیری کنند ولی در عین حال همه دچار همین اشکال هستند که در خارج بواسطه رقابتهای خارجی نمیتوانند امتعه خودشان را بفروشند آنوقت می آیند با اتباع داخله تحمیلاتی میکنند که شاید جبران بشود همین مسئله دمپینگ که همه گرفتارند و ماروی يك راهی داریم میرویم که اتباع را مجبور میکنیم بيك امتعه غیر کافی و بد و این بکلی بر خلاف سیاست اقتصادی است امتعه خارجه را که امروز در خارجه بازرانترین قیمت میفرشند ما در داخله بگرانترین قیمت تهیه میکنیم ملاحظه بفرمائید چه قیمتهائی این اجناس دارد؟ بنده طرفدار اصل اینکه امتعه داخله حتی الامکان جای گزین امتعه خارجه بشود هستم اما نه با این وضعی که الان دارد پیش می رود. در شهر قزوین گویا مثلاً قریب دویست دستگاه پارچه بافی

آوردند و پارچه های خیلی بد با مواد اولیه بسیار ناقص میبافند. البته خیلی هم مایل هستند که احساسات وطن پرستی مردم را مجبور کنند که اینها را بخرند اما بشدريج تمام ناقص و بیکاره خواهد افتاد و مبلغ پول گزافی بخارجه از این بابت می رود و تکلیف دولت برای اجرای این نظریه این است که این اشخاص را حتی الامکان و ادار کند بجای کارهای انفرادی شرکت بکنند. اگر بجای این دویست دستگاه شرکتی بشود که يك دستگاه بیاورند میتوانند در کمال خوبی پارچه هائی بیافند که بدرد همه کس و بکار مملکت بخورد اما اینطوری که اینها دارند پیش میروند تصدیق بفرمائید که پولشان می رود و تمام این دویست دستگاه هم خراب میشود و از بین می رود و اجناسشان هم قوه که رقابت کند با پارچه های خارجی نخواهد داشت. الان بهمین عنوان همان تجار خارجی که سابق متاعشان را میفرستادند هر چه ماشین آلات بنجل دارند امروز باین عنوان میخواهند بفرستند بایران تحت این عنوان که ما ماشین میخواهیم و کارخانه بیاوریم ما نباید این قدر سخت بگیریم باید يك قدری مقاومت بکنند و به بینند اسبابهائی که اینها وارد میکنند منتج نتیجه هست و مفید فایده هست یا نه؟ زیرا آنها یک مقدار ماشینهای کهنه دارند که از بعد از جنگ بین المللی از کار افتاده است و ماشینهای جدیدی روی کار آمده است حالا آن ماشینهای کهنه را هم برقیتمی باشد بمالک دیگر تحمیل خواهند کرد ولی ما نباید این را دراز کنیم باید سعی کنیم اگر نباشد که پولی داده شود و زحمتی کشیده اند که ماشین بیاورند اقلأ يك ماشینی باشد که حقیقه منتج نتیجه باشد و اقلأ يك چند سالی ما را مستغنی بکنند از متاع خارجه و الا پول دادن برای این ماشینها صد درجه بدتر است تا اجازه دادن برای اجناس خارجه و البته این نکته را باید در نظر بگیرند و حتی الامکان سعی کنند که راه باز نشود برای خرج بیپوده و آوردن يك آهن پاره هائی که بعد از پنج شش سال دیگر هیچ بدرد نخورد و اگر يك پیچش خراب شود باید آنرا دور بیاندازند و این تحمیلی بمملکت خواهد شد و بعد

هم چاره نخواهد داشت.

رئیس کل تجارت - عرض میشود که بنده میخواهم قدری کلمه کنم از حضرت آقای فهیمی کلگ سابق خودم عرض کنم که خیلی شاید مقتضی نبود بیانات ایشان بنده مقدمه عرض کنم که بدبختانه در ما ایرانیها یک مرضی است و آن مرض مشکل پسندی است که آثارش در آن عوالم منفی بافی گاهی بیشتر طلوع میکند در اغلب ماها هست در بنده هم هست در شما هم هست یک وقتی یاد می آید که راه مازندران را میساختند یک کسی را یرتی داد که در ضمن ساختن راه حیف و میلهائی شده است خودم بگوش خودم شنیدم یک شخصی میگفت دیگر نباید راه ساخت اصلاً راه سازی هم در این مملکت معلوم شد کارش بکجا میرسد!! برای اینکه شنبه بود صد تومان خرج نود و پنج تومان آن بیشتر خرج نشده و پنج تومان آن اتفاقاً حیف و میل شده این دیگر منکر راه سازی شده بود بالاخره هر چه بشر در مغزش پرورش میدهد خوب بر سر زبان می آورد و خوب بر سر قلم و خوب روی کاغذ در می آورد ولی در موقع عمل صدی صد مطابق در نمی آید. هر چیزی در موقع شروع بعمل ناقص است و بتدریج شروع میکند بکمال و سیر تکاملی خود را میکند تا آن حدی که در خور استعداد یک قومی یک ملتی میباشد و کم کم بن آن اوج کمال میرسد شما خیال میکنید سایر ملل که شروع بیک ترقیاتی کرده اند اینها در اول همانطور که فرمودید مثل ماشینهای درجه اول و کامل منجستر را داشته اند که پارچه های خوب از آن کارخانه بیرون آمده باشد؟ این طور که نبوده است از روز اول ناقص بوده است و خرده و خرده کامل شده است خوشبختانه یکی از فوائد قانون انحصار تجارت خارجی که روز بروز در نتیجه تجربه و آزمایش معلوم میشود تشویق است از صنایع داخلی و هیچ شبهه نداشته باشید که با وجود اینقانون تا چند سال دیگر رفع احتیاجان از اغلب محصولات و

مصنوعات خارجی خواهد شد (صحیح است) الان شما احتیاج دارید باینکه در سال اقبالاً بیست میلیون بیست و پنج میلیون پارچه های نخی چیت باسمه ملون وارد کنید و احتیاج دارید بیک اقلامی که بنده نمیخواهم اینجا ذکر کنم و هر قدر شما تلاش و کوشش کنید برای توسعه صادرات بالاخره وافی بجوانج و احتیاجاتی که ما بمصنوعات خارجی داریم نیست ناچار بموجب این قانون آمدند و محدود کردند واردات را یعنی گفته اند مملکت تا آن اندازه که قوه تولیدیه اش اجازه میدهد مصرف کند مصرف مملکت را محدود کرده اند در حد قوه تولیدیه و در عین حال هم مردم تشویق شده اند و آمده اند دست زده اند به یک کارهای صنعتی و بنده هم تصدیق میکنم که کار اولیه ما ناقص است و کامل نیست ولی کامل میشود؛ چطور کامل میشود برای اینکه مایک لیست سیاه داریم یک لیست سفید در لیست سیاه یک اجناسی را گذاشته ایم که در آتیه در این مملکت دیگر کسی رنگش را نمیبیند که وارد شود مگر آن چیزهایی که از سابق مانده و در مغازه ها و ذخیره است و آنها خرده خرده تمام میشود مثلاً پارچه های ابریشمی است که دیگر وارد این مملکت نخواهد شد چادر کربدوشین هم دیگر وارد این مملکت نمیشود و امثال آن و میل هم داریم که قیمتش آنقدر بالا رود که قوه خرید از مردم سلب بشود و بالاخره خود این وضعیت تضمین میکند بکامده را که بدلتش را تهیه کنند الان چیزی که مورد نظر بنده در این لایحه بود همین است که بکنفر از یاریس حرکت کرده و آمده است یک ماشینی که در حدود ششصد هفتصد هزار تومان قیمتش است میخواهد انتقال بدهد برای ساختن پارچه های ابریشمی در ایران ولی شما میخواهید حالا بیایید و دقت هائی بکنید که آیا ماشین مبدا دو سال عمر کرده و در فرانسه هم کار کرده باشد و بنابر این باید حتماً ماشین نو و تازه باشد عرض میشود اگر این دقت ها را بکنید بنظر بنده برخلاف مصلحت است و بر خلاف مدلول اینقانون است (صحیح است) ما باید یک مصلحت های

مهمتری را هم در نظر بگیریم و جزئیاتی را ترك بکنیم. البته دولت دقت میکند در موقع ورود ماشین ها که ماشینهای بهتری ماشین های مهمی وارد مملکت بشود و در سرحدات هم دقت میشود که ماشینهای کهنه از هم وارفته وارد مملکت نشود نه اینطور که آقای فهیمی فرمودند اما اینکه فرمودند خوب چه موجبی دارد که ما بیاییم راه باز کنیم که ماشین های کوچک کوچک وارد این مملکت بشود و پارچه های بد و ناقص تهیه کنیم که نتواند رقابت کند بنده عرض میکنم شما از رقابت نترسید آقا قانون انحصار تجارت حامی این ماشین ها است و این ماشینها هم ضامن این قانون (صحیح است) بنده تصدیق میکنم که اگر قانون انحصار نباشد این ماشین ها بعد ها یک آهن پاره هائی بیشتر نخواهد بود پس حامی بقای قانون انحصار همین ماشینها است و ضامن بقای این ماشینها هم قانون انحصار است این دو تا هر دو توأمند و همدیگر را در آغوش گرفته اند شما نگرانی در رقابت نداشته باشید برای اینکه تا این قانون هست دست و پایی دولت باز است و مجلس شورای ملی هم اجازه خیلی وسیعی بدولت داده است بموجب این قانون که همه وقت از رقابتهای مضره ممکن است جلوگیری کند برای چه ما تقاضا کردیم که ورود ماشین و حتی محل نصب آنها هم باید با اجازه دولت باشد برای همان رقابت هائی بود که اتفاق بیافتد برای اینکه نیابند در اصفهان پهلوئی کارخانه کارروئی یک کارخانه باز کنند و یک کارخانه را از بین ببرند (صحیح است) تصدیق بفرمائید آنوقت روح یأس مستولی میشود بر ایرانیها به همین جهت بود آقا که این پیشنهاد را کردیم دولت هم هیچوقت از نظر دور نمیکند ممکن است یک رقابت هائی باعث جلوگیری از مصنوعات داخلی و رقابت اقتصادی بشود خلاصه اینکه اگر آقای فهیمی معتقد نیستند و مؤمن هم باین عرض بنده نیستند ولی بنده عقیده ام را عرض میکنم مادام که یک چیزی بدل دارد (فت دموی) و یک چیزی را که میشود بدلتش را پیدا کرد و دولت اجازه نمیدهد

چیزی از خارج باین مملکت بیاید و مادامی که باز ممکن است یک چیز هائی تهیه کرد آن مقدار ورودش را هم محدود میکنند برای تشویق که آن تقصیرش را در داخله تهیه بکنند این پرنسیپ دولت است و قانون انحصار هم امروز بمشابه یک پلان و نقشه اقتصادی ماست برای دولت ایران و بنده توجه میدهم نماینده محترم را باینکه یک قدری دقت کنند در جنبشی که در این اوقات در این مملکت از حیث تجارت و داد و ستد پیدا شده که هیچ سابقه نداشته (صحیح است) عرض میشود شوق و شعف فوق العاده که مردم برای ترقی صادرات پیدا کرده اند در اثر این قانون است و ما امیدواریم که روز بروز صادرات ما در ترقی باشد و در آتیه نزدیک اقلام صادرات ما خیلی متساعد شود و روز بروز هم از وارداتمان کاسته شود و آن تعادل حقیقی در صادراتمان پیدا شود

رئیس - آقای رهنما

رهنما - در ماده دو بنده عرضی که داشتم برای جلوگیری از یک تناقضی است که در قانون پیدا شده است در قانون متمم انحصار تجارت در ماده چهارم در قسمت پنج معاف می کنند ماشین آلانی را که برای مصنوعات مهمه وارد میشود از صدور معاف میکنند این قانون خیلی بجا و بموقع تنظیم و تقدیم شده است بمجلس شورای ملی برای اینکه این ماشین هائی است که وارد می کنند و البته برای مصنوعات مهم نیست و همانطور که آقای رئیس محترم تجارت فرمودند در ماده دومش تذکر دادند در ماده دوم توجه بفرمائید که چه شده است در اینجا همان چیزی که در قانون متمم قانون انحصار تجارت هست قید کرده ولی باز مقیدش کرده است و آن اینست که بنده میخوانم ماده دوم دادن جواز ورود ماشین آلات برای کار خانجات مهمه (که تقریباً همان میشود که در قسمت ه در متمم قانون انحصار تجارت هست) علاوه بر رعایت مقررات متمم قانون انحصار

تجارت خارجی و ماده اول این قانون این است که باید تعهد کند بعهده بنده این قسمت با آن قسمت ماده قانون سابق که تصویب شده تفاوت دارد برای اینکه وقتی قانونی تصویب شد مطابق آن قانون اصلاح معاف است پس بنا بر این که در اینجا ما این قسمت را قید کنیم و بگوئیم با رعایت مقررات ماده متمم قانون انحصار تجارت خارجی و ماده اول این قانون ماده اول این قانون دیگر ذکرش لازم نیست اگر يك كار خانه مهم بود مطابق قانون انحصار تجارت خارجی باید از تصدیق صدور معاف باشد و از طرف دیگر همانطور که آقای رئیس تجارت فرمودند در قسمت ماشین آلات باید ارفاقهایی بشود و بالاخره این فکر آقای فهیمی و این حرفهایی که گفته میشود اینها ممکن است صحیح هم باشد ولی از نقطه نظر عمل يك مملکتی مثل مملکت ما که هیچ رقم ماشین ندارد بایستی متصل سعی کند و برای پیشرفت حوائج خود ماشین آلات وارد مملکت کند این از برای سایر ممالکی است که بیشتر در صد در می آیند مال التجاره دنیا بفروشد و با سایر ممالک دنیا میخواهند رقابت کنند ولی ما کاری با آنها نداریم میخواهیم اُد کلن بسازیم کفش بسازیم بقدر حوائج خودمان و احتیاجات خودمان را رفع کنیم و نمینخواهیم با دنیا رقابت کنیم

رئیس کل تجارت - عرض میشود فرمایشات اخیرشان که دائر به تأیید عرایض بنده بود و باعث تشکر است ولی در قسمت اول فرمایشاتشان اینطور نیست عرض می شود کار خانیجات مهمه که در قسمت پنجم ماده چهار قانون انحصار تجارت خارجی قید است با اجازه مخصوص دولت است یعنی اختیار دارد دولت که معاف بکند یا نکند اگر يك چیزی را معاف کرد که شامل آن مقررات است و اگر معاف نکرد که شامل مقررات نیست و این تنافی ندارد و این راهم عرض کنم که اگر بگذرد جلور قتیتم و صادراتمان بیشتر شد این مورد هم ندارد که خیلی از ماشین هارا ما معاف کنیم اگر ما معاف میکنیم از نقطه نظر مضیقه صادر کنندگان است و مفید است که

همیشه فرمایشاتشان سر مشق همه ماها بوده است يك اعتراضی فرمودند که اسباب تأسف همه ماها شد و بالاخره اسباب یاس همه صنعتگران میشود اگر نظر آقایان باشد آقابانیکه در دوره هفتم شرف افتخار نمایندگی با هم داشتیم در نظر دارند که در بهمن ۱۳۰۷ در مجلس شورای ملی يك طرح قانونی تهیه شد برای ترویج استعمال البسه وطنی و غالب آقایان نمایندگان محترم بواسطه نوع پروری اجرا کردند سبب تهیه آن طرح چه بود؟ يك فقر و فاقه و استیصال از طبقه صنعتگر و نساج و طبقاتی که بآنها مربوط بودند کسادی فوق العاده بازار های داخلی بطوریکه در یکی از شهر های ایران (که شهر یزد باشد) در آن سال دوازده هزار نفر مهاجرت نمودند و پانزده هزار نفر از کسبه و استادانش سائل بکف گردیدند و هکذا جاهای دیگر که طبقه صنعتگر بودند از بین رفته بودند زیرا واردات بطوری فشار آورده بود که مصنوعات و منسوجات داخلی تاب مقاومت نیاورد بعد نظر اعلیحضرت همایونی که همیشه متوجه وضعیت مملکت است متوجه باین گرفتاریها شد و امر باستعمال البسه وطنی شد از همین تشویق و رجوع کارهای قشونی هم بداخلی ها که تهیه لباس بکنند متدرجاً وضع رقت آور فلاکت آمیز شروع به بهبودی میکرد که قانون انحصار تجارت خارجی تصویب شد این قانون زنده کننده اقتصادیات گردید با وضع این قانون فعالیت و انرژی طبقات کارگر و تجار و صنایع مملکت فوق العاده بکار افتاد و الان اگر ملاحظه بفرمائید هیچ طرف مقایسه نیست وضعیت فعلی شهرها با دو سال بلکه با یکسال بیشتر آقایان نمایندگان محترم تبریز وضعیت آذربایجان را بهتر مطلعند که در این اواخر چقدر در آنجا کارخانه دائر شده است (چند نفر از نمایندگان آذربایجان - صحیح است) و چقدر صادرات پیدا کرده است خود بنده عرض میکنم آن یزد خراب که در یکسال دوازده هزار نفر ازش مهاجرت کردند و پانزده هزار نفر سائل بودند الساعه کسی بخارج نمیرود که هیچ آلهائی هم که مهاجرت

کرده اند مراجعت میکنند حالا علتش نه این است که منسوجات یزد را فقط در داخله ایران مصرف میکنند بلکه خیلی خوشوقت هستم که اینجا عرض میکنم مقدار زیادی منسوجات پشمی و ابریشمی یزد هم بخارج صادر میشود آیا این در نتیجه چیست در نتیجه همین قانون انحصار تجارت است بنا بر این البته بایستی ما خیلی خوشوقت باشیم و افتخار کنیم و پارچه بد خودمان را ترجیح بدهیم پارچه خوب دیگران تا ما اینرا نیوشیم ترقی نمیکند کهن جامه خویش پیراستین به از جامه عاریت خواستن بنده خصوصاً خیلی افتخار دارم که عرض میکنم بحمدالله وضعیت اقتصادی مملکت ما در اثر توجهات اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاهی نه اینکه از ملل راقیه عقب نیست بلکه از هر حیث میتوانیم بگوئیم که در کمال رفاه و ترقی هستیم الان گرفتاریهایی که سایر ملل بزرگ دارند ما نداریم ما باید دو دستی باین قانون انحصار تجارت بچسبیم زیرا این قانون قانونی است که موجب سعادت مملکت و موجب احیاء مملکت و موجب رفاهائی از فقر و فلاکت و ترقی صادرات مملکت خواهد شد و نا حامی نداشته باشد محصولات مملکت نمیتواند رقابت بکند در مقابل محصولات دیگران و يك قسمت دیگری فرمودند که ممکن است آهن پاره هائی را بیاورند و بما بدهند آنها يك تکلیفی دارند که آهن پاره هاشان را مصرف کنند ما هم يك تکلیفی داریم که باید چشم داشته باشیم و جنسی را که ما میخواهیم بخریم درست نگاه کنیم و آهن پاره را نخریم البته هر کارخانه و ماشینی بطوریکه گفتند برای بهبودی وضعیت اقتصادی و برای رفع احتیاج از خارجه و ترقی صادرات مملکت آماده نیست و ممکن است بيمصرف باشد در اینموارد خود مردم و دولت باید کاملاً مراقبت کنند و از افراط و تفریط جلوگیری کنند همین قانونی که امروز ماده دومش تصویب شد برای این است که از این افراط کارها جلوگیری کند در خاتمه باز عرض میکنم که ما تمام این تشکرات را که بایستی بکنیم (وخصوصاً من از طرف یزدیها که وضعیت اقتصادیشان نسبت به بحران سابق فوق العاده بهبودی پیدا کرده است)

برای وارد کنندگان هم هست و وسائل صدور هم ندارند و دولت خواسته است که سهولت کرده باشد باز ممکن است که از نظر الاهم فالاهم باشد يك چیزهایی که خیلی مهم است معاف میکنند و يك چیز هائی که مهم نیست معاف نمیکند و در هر صورت اگر معاف شد از صدور که مطابق آن مقررات باید رفتار کنند و اگر معاف نشد از صدور که مطابق مقررات ماده اول این قانون است و تناقضی هم بعقیده بنده هیچ ندارد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

دکتر طاهری - کافی نیست .
رئیس - چرا؟

دکتر طاهری - علت عدم کفایت مذاکرات این است که قانون انحصار تجارت خارجی یکی از قوانین احیا کننده مملکت است مخصوصاً باحسن جریانی که فعلاً دارد فرمایشات آقای فهیمی که الان فرمودند خیلی غیر مترقب بود و جواب کافی هم داده نشد و بنده استدعا میکنم اجازه بفرمائید مختصری در این موضوع مذاکره شود تا نتایج این قانون که حقیقه مملکت را از آن بحران خطرناک جلوگیری کرده است و بیکانه امیدی برای صنعتگران مملکت است گفته شود .

کازرونی - رأی بگیری همه میدانیم فوائد این قانون را
رئیس - عده کافی نیست .

دکتر طاهری - اجازه بفرمائید تا کافی بشود بنده عرایضم را بکنم .

رئیس - بفرمائید
دکتر طاهری - بنده امروز صبح در نظر گرفته بودم که شرحی راجع بوضع فعلی مملکت و وضعیت اقتصادیات و نتیجه قانون انحصار و فوائد آن که بکعبه زیادی از اهالی مملکت را بهره مند نموده و از بدبختی نجات داده قبل از دستور عرض کنم ولی بواسطه اشتغال در کمیسیون بودجه (که لوائح مالی فوری که مطرح بود) موفق نشدم اتفاقاً اینجا این لایحه اقتصادی مطرح شد و متأسفانه بر خلاف انتظار حضرت آقای فهیمی که

تقدیم حضور مبارک اعلیحضرت شاهنشاهی میکنم که تمام این ترقیات در سایه مبارک اعلیحضرت است (صحیح است) جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقایانیکه با مجموع قانون موافقت دارند قیام فرمایند (عدد کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای معاون وزارت مالیه بنده را متذکر میکنند که یکی دو لایحه دارند که تقدیم کنند و یکی دو کار فوری هم دارند که تا ۱۴ مهر و انتخاب هیئت رئیسه تاخیرش صلاح نیست اگر یک ربع آقایان بیرون تشریف نبرند و موافقت بفرمایند آن کارها انجام میشود **فهیمی -** بنده خیلی متأسفم که کمیسیون بودجه امروز قبلا تشکیل شد و موقع نشد که آقای دکتر طاهری فرمایشات قبل از دستورشان را بکنند و آنوقت این موقع بیانات بنده را سوء تعبیر بفرمایند بنده مخالف قانون انحصار نبودم (خنده نمایندگان) و نمیدانم ایشان بچه مناسبت این فرمایشات را کردند و بیانات بنده را سوء تفسیر کردند

رئیس - اگر سوء تفسیر آقای دکتر طاهری برای شما وارد نباشد اعتراض بنده به آقا که بدون اجازه صحبت میفرمائید کاملا وارد است (صحیح است) آقای معاون وزارت مالیه

[۵ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف معاون وزارت مالیه]
معاون وزارت مالیه - دو لایحه است که تقدیم میشود یکی برای اینسکه چون اعتبار سری دولت کم بوده است انتقال اعتباری است از اعتبار غیر مترقبه برای مخارج سری دیگری راجع است بمبلغ ده هزار تومان اعتبار دفع ملخ برای دفع امراض حیوانی و این لوایح مختصری است و اضافه هم نمیشود بر بودجه و از یک محلی بمحل دیگر انتقال داده میشود و حالا هم تقاضا دارم خبر راجع باعتبار هیئت تقنینیه را مطرح فرمایند

[۶ - تصویب اعتبار مخارج هیئت تقنینیه مملکتی]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع باعتبار مخارج هیئت تقنینیه مملکتی مطرح است.

کمیسیون بودجه با حضور نماینده دولت لایحه نمره ۲۳۱۳۶ دولت راجع به پنجهزار تومان بقیه مخارج هیئت تقنینیه مملکتی را در سال ۱۳۰۹ مورد مطالعه قرار داده و نظر باینسکه مبلغ مزبور از بابت بقیه مخارج هیئت تقنینیه در سنه ماضیه میباشد و بایستی از محل پنجاه هزار تومان اعتبار مخارج هیئت مزبور در ۱۳۱۰ محسوب شود کمیسیون با پیشنهاد دولت موافقت نموده و اینک عین ماده واحده پیشنهادی دولت را برای تصویب مجلس مقدس تقدیم مینماید

رئیس - ماده واحده قرائت میشود.

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که از پنجاه هزار تومان اعتبار مصوب بودجه ۱۳۱۰ برای هیئت تقنینیه مملکتی مبلغ پنجهزار تومان بابت مطالبه ۱۳۰۹ اعضاء هیئت مزبور بپردازد

رئیس - ماده واحده مطرح است. آقای روحی

روحی - عرضی ندارم.

رئیس - موافقین و رقه سفید خواهند داد.

(اخذ واستخراج بعمل آمده ۵۶ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۷۷ با اکثریت ۵۶ رای تصویب شد.

[۷ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر موافقت بفرمائید جلسه ختم می شود

(صحیح است) **جلسه آینده چهارشنبه چهاردهم مهر**

سه ساعت قبل از ظهر دستور انتخاب هیئت رئیسه

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

اسامی رأی دهندگای - آقایان : احتشام زاده - امیر تیمور - دکتر طاهری - طهرانچی - طباطبائی دیا - امیر حسینخان بختیاری - افخمی - امیر دولتشاهی - یونس آق وهاب زاده - دربان - لبقوانی - میر سید احمد بهبهانی - روحی - منتی - چشندی - محمد تقی خان احمد - ارگانی - ملک آرائی - دکتر شیخ - دکتر امیر اعظم - مسعودی خراسانی - میرزا محمد علی خان تربیت - ابوالحسنخان بیرنیا - اعتبار - ناصری - لاریجانی - بیات - دادور - دبیر سهرابی - حسینقلی خان نواب - مجد ضیائی - میرزا یانس - طالش خان - دکتر عطاءالله خان سیمیه - فرشی - وهاب زاده - مقدم - امیر عسری - حاج میرزا حسنخان اسفندیاری - خواجوی - موافق - دکتر لنگهان - دبستانی کرمانی - مؤید احمدی - دهستانی - میرزا احمد خان صفاری - مسعود ثابتی - سهراب خان ساکینیان - معتمدی - دکتر منک زاده - دکتر ضیائی - فهیمی - رهنما - کفائی - شریفی - فراگوزلو

قانون

پانزده هزار تومان اعتبار اضافی برای جلوگیری از امراض ساریه

ماده واحده - مبلغ پانزده هزار تومان از مبلغ یکصد هزار تومانی که ضمن بودجه مملکتی هذمه السنه ۱۳۱۰ برای دفع ملخ تصویب شده بود برای مصارف مربوطه بجلوگیری از امراض ساریه اختصاص داده میشود. اینقانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه یازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و ده شمس بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

قانون

راجع به جواز ورود سرمایه های خارجی بصورت ماشین آلات

ماده اول - اداره کل تجارت میتواند با اجازه مخصوص دولت به اشخاصی که تقاضا دارند سرمایه را که در خارجه دارند بصورت ماشین آلات و محتاج ماشین های مذکوره که برای بهبودی صادرات مفید است و بابرای رفع احتیاج از محصولات و مصنوعات خارجی موثر است و مشمول قسمت (ه) ماده ۴ متمم قانون انحصار تجارت خارجی نمیشود بابران انتقال دهند در مقابل تعهد صدوریکه مدت انجام آن از تاریخ ورود اجناس مزبوره به کمرکخانه ایران در هر مورد بنظر دولت تشخیص داده میشود جواز ورود آن اجناس را بدهد

ماده دوم - دادن جواز ورود ماشین آلات برای کارخانجات مهمه علاوه بر رعایت مقررات متمم قانون انحصار تجارت خارجی و ماده اول اینقانون مشروط براین است که درخواست کنندنده در درخواست خود محل نصب کارخانه را که باید با موافقت نظر دولت انتخاب شود معلوم نماید.

اینقانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه یازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و ده شمس بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

پنجهزار تومان اعتبار بابت مطالبات سال ۱۳۰۹ اعضاء هیئت تقنینیه مملکتی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که از ۵۰ هزار تومان اعتبار مصوب بودجه ۱۳۱۰ برای هیئت تقنینیه مملکتی مبلغ پنجهزار تومان بابت مطالبه سال ۱۳۰۹ اعضاء هیئت مزبور بپردازد این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه یازدهم مهرماه یکهزار و سیصد و ده شمس بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر